

भारतीय विज्ञान परिषदेचे आज पुण्यात वाजपेयी यांच्या हस्ते उद्घाटन

वैज्ञानिकांची परिषद हस्तीदंती मनोच्यात न रहाता त्यामध्ये सर्वसामान्य जनतेचा सहभाग घेणारी असल्यामुळे ८७ व्या भारतीय विज्ञान परिषदेच्या निमित्ताने विज्ञान दिवाळीच साजरी होणार असल्याचा विश्वास ज्येष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांनी व्यक्त केला.

पुणे विद्यापीठातील 'जय विज्ञान' सभामंडपात सोमवारी सकाळी दहा वाजता पंतप्रधान अटल बिहारी वाजपेयी यांच्या हस्ते या सहस्त्रकातील पहिल्या भारतीय परिषदेचे उद्घाटन होणार आहे. तीन ते सात जानेवारीपर्यंत चालणाऱ्या परिषदेतील भरगच्च कार्यक्रमाची माहिती देण्यासाठी वार्ताहर बैठक आयोजित केली होती; त्यामध्ये डॉ. माशेलकर बोलत होते.

'नव्या सहस्त्रकातील भारतीय विज्ञान आणि तंत्रज्ञान' या मध्यवर्ती सुत्रावर परिषदेमध्ये मंथन होणार आहे. भारतीय हरित क्रांतीचे शिल्पकार डॉ.एम.एस. स्वामीनाथन, श्वेत क्रांतीचे प्रणेते वर्गीस कुरियन आणि नील क्रांतीचे सुत्रधार डॉ. कस्तुरीरंगन यांच्यासह डॉ. अब्दूल कलाम, डॉ. कस्तुरीरंगन यांची व्याख्याने आयोजित केली आहेत. रसायनशास्त्रातील नोबेल विजेते जॉ मारी लेन, डॉ.

रिचर्ड अन्स्ट हेदेखील परिषेदत सहभागी होण्यासाठी आले आहेत. देशातील सर्व संशोधक त्यांचे निबंध सादर करणार आहेत.

वैज्ञानिकांची परिषद लोकभिमुख करण्यासाठी अनेक पातळ्यांवर अभिनव प्रयत्न चालू असल्याचे सांगून डॉ. माशेलकर म्हणाले, “परिषदेनिमित्त होणाऱ्या प्रदर्शनात उद्योग, संशोधनसंस्था, संरक्षण विभागांचे वैशिष्ट्यपूर्ण स्टॉल्स उभारले आहेत. आंध्र प्रदेश व महाराष्ट्र राज्यांचे विज्ञान व तंत्रज्ञानातील प्रगतीचा आढाव सादर करणारे स्टॉल्स असतील. माहिती तंत्रज्ञान, जैव तंत्रज्ञान, उत्तुंग झेप घेणारे तज्ञ जनसामान्यांशी थेट संवाद साधण्यासाठी येतील. नारायणपूरती, राजेंद्र पवार, किरण मुजुमदार, गोदरेज यांच्याशी चर्चा करण्याची संधी मिळणार आहे.”

भारतातील कुशाग्र बध्दीवंत अमेरिकेच्या सिलिकॉन व्हॅलिवर सहज प्रभुत्व गाजवतात. त्यांना भारतामध्ये अभिव्यक्त होताना कुठल्या समस्या येतात ? या विषयावर ‘जेनेसिस’ या परिसंवादात सखोल विश्लेषण झडणार आहे.

आयोजनाची जबाबदारी स्वीकारणाऱ्या पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. अरूण निगवेकरांनी विज्ञान परिषदेला यशस्वी करण्यासाठी चाललेल्या अथक परिश्रमांची माहिती या वार्ताहर बैठकीत दिली. पुणे विद्यापीठ क्षेत्रातील पुणे, अहमदनगर, नाशिक जिल्हयातील प्रत्येक घरात केबल टीव्हीमुळे विज्ञान परिषदेचा संकलित भाग पहावयास मिळणार आहे. पुणे शहराला २५ किलोमीटर लांबीच्या ऑप्टिक फायबर संपर्कामुळे थेट प्रेक्षपण सादर होईल. दूरदर्शनाच्या प्रमुख वाहिनीने

परिषदेच्या उद्घाटनाचा सोहळा देशभर दाखविण्याचे ठरविले आहे. तीन महिन्यांपासून सर्व विद्यालये, महाविद्यालयांमधून विज्ञान परिषदेविषयी जागरूकता निर्माण करण्यासाठी अनेक व्याख्याने आयोजित केली होती, असेही डॉ. निगवेकर म्हणाले.

सोमवारी संध्याकाळी ७ वाजता आळंदीमध्ये ५० फुट X ४० फुट एवढ्या आकाराच्या भव्य पडद्यावर विशेष दृकश्राव्य कार्यक्रम दाखवला जाणार असून, त्यासाठीची सर्व तयारी पूर्ण झाली आहे. पंतप्रधानाच्या साक्षीने या प्रसंगी १०३३ विद्यार्थी इंद्रायणीमध्ये एकेक पणती सोडणार आहेत. ज्ञानेश्वरीमध्ये १०३३ ओव्या आहेत. ज्ञान आणि विज्ञानाचं प्रतिक म्हणून हे ज्ञानदिवे देशाला या विज्ञान परिषदेच्या संदेश सांगतील. तर रात्री हिंदुस्थानी आणि कर्नाटक संगीतातील दिग्गज पं.भीमसेन जोशी आणि डॉ. बाल मुरलीकृष्णन यांचंच गायन होणार आहे.

बालवैज्ञानिकांचा मेळावा

रविवारी सकाळी नऊ वाजता आयुक्तांच्या चंद्रशेखर सभागृहामध्ये बालवैज्ञानिकांच्या मेळाव्याचे उद्घाटन डॉ.रघूनाथ माशेलकरांनी केले. 'विज्ञान हे अतिशय स्फुर्तीदायक आहे. विज्ञानाला तोचतोपणा अजिबात मंजुर नाही. नाविन्याचा ध्यास असणाऱ्या तरूण मनामुळेच विज्ञानाची प्रगती झाली आहे' असे उद्गार डॉ.माशेलकरांनी काढले.

देशातील ६० बालवैज्ञानिक आणि शेकडो विज्ञानप्रेमी विद्यार्थी बालविज्ञानपरिषदेसाठी आले आहेत. त्यांना भेटायला ज्येष्ठ, श्रेष्ठ शास्त्रज्ञ येणार आहेत. विज्ञान सोपे असल्याचा पुरावा प्रयोगातून पहाण्याची संधी विद्यार्थ्यांना उपलब्ध झाली आहे. गोव्यात झालेल्या बालविज्ञान परिषदेतील पारितोषिक विजेते प्रयोगवीर त्यांच्या प्रयोगांसह विद्यार्थ्यांना विज्ञान, पर्यावरण संवर्धन समजावून सांगत आहेत. विज्ञान परिषदेच्या वेबसाईटवर अतिरेकी हल्ला.

विज्ञान परिषदेची माहिती देणारी वेबसाईट चालू केल्यानंतर सुमारे तीन लाख विज्ञानप्रेमींनी भेट दिली होती. ही लोकप्रियता पाहून विमानाच्या अपहरणाच्या पार्श्वभूमीवर लंडनमधून एम.ओ.यु नामक संघटनेचे वेबसाईट 'हॅक' केली.

विद्यापीठात फोन खणखणू लागले. 'तुमच्या साईटपर्यंत पोहोचता येत नाही' साईट उघडल्यावर भारताविषयी अतिशय असभ्य उद्गारांचा मजकूर येऊ लागला. २८ डिसेंबरला ही घटना घडताच एक तासाच्या आत विद्यापीठातील संगणकतज्ज्ञांनी वेबसाईट पुन्हा पूर्ववत चालू केली; तसेच 'हॅक' करता येऊ नये, यासाठी दक्षताही घेतली.

सायबर स्पेसमधील आक्रमक चाच्यांना यापुढे सामोरे जाण्यासाठी सज्ज राहावे लागेल, असा इशारा डॉ. माशेलकरांनी दिला.

